

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

Szerkesztői szállítás:

Külső-monostortúza 1867. sz.

Kiadó hivatal:

Középutca, Stein J. könyvkereskedése.

Hirdetési ár: 5 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr., 2-szor 6 kr., 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bérlegdíj.
Hirdetések felvételek Bécsben Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) és Haasenstein és Vogliernél (Wollzeile 9. sz.).
Nyilvántartási cikkek sora után 20 kr. előleg befizetés mellett a szerkesztőséghez czimzendők.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Megjelen e lap hetenkint háromszor, u. m. kedden, csütörtökön és szombaton délel. Előfizetési ár: egész évre 12 frt, félre 6 frt, évnegyedre 3 frt.

Pest, oct. 20. 1867.

(D.) Az országos közvádó fölépített azon nyílt agitatio ellenében, melyet a szélsőbal napi közegében üzni kezdett, s mely már egy megye (Heves) irányában a nemzet parlamentáris felelős kormányát arra kényszerítette, hogy királyi biztost küldjön ki s a biztostmányokat feloszlatassa.

Ezen megyéken rakoncátlanokodó egyénekre valóban talál a közmondás: „libertatis incapax, iugi inpatiens.”

Ok nem voltak fölfogni képesek, mit nyert meg az ország a felelős miniszterium és a parlamentarismus eszméjében, nem látják azon extensiv hatást, mit a magyar közjogi állapotokra nézve az újabb intézmények Európá közvéleményében alkottak; nem látják, hogy Magyarország valódi államéletéhez negyed évszázad után most jutott először, hogy dualismusunk, hogy paritásunk épp úgy, mint Svéd- és Norvégország paritása az európai diplomatiában s napi irodalomban egyaránt elismerve van, s hogy azon békés és ildomos kiegyezkedés, mely országgyűlésünk sikerteljes műve a magyar államélet oly új korszakát alapította meg, melyen valódi nagyságát s mindinkább körvonalozandó függetlenségét a legbiztosabban állítja meg.

A szélső agitatio éppen úgy, mint Schmerling rendszere, külön darabokra kívánja szétépíteni Magyarországot, minden vármegyét megannyi szerb vajdasággá, minden megyebizományt megannyi tartományi gyűléssé kíván átalakítani, csak hogy a magyar kormányzást minél inkább lehetlenné tegye.

Ha camarilla és reactio lappang valahol a titkok homályában, a magyar szélsőség valóban annak kezére játszik.

Indignatióval néztük, midőn pár év előtt is a szélső univertitás magának országgyűlési jogokat kívánt vindicálni, s ma már maga a közigazgatásban practicus Nyáry Pál oda téved, hogy a megyét, az országgyűlés hatalmát képviselő, s felelős miniszteriummal coordinált közegnek tekint.

Minden megye megannyi tartomány, minden megyei tisztség megannyi kis canton miniszteriuma. Im itt a valódi cantonalis rendszer, magok a szélső pártok erőszakolják, melyek legtöbbet beszélnek a magyar királyság egységéről és integritásáról.

Valóban húsz éves alkotmányszüntetés rendkívül sokat rontott a köztudatfoglason, s szerencséjük a szélső pártoknak, hogy nem oly megyék kezdtek meg a renitentiát, hol nem a magyar elem képezi a többséget, s így nem tűnik oly élénken s oly veszélyes horderőben föl gondatlan agitatioik maszlaga, mint tűnnék föl amaz esetben, ha e renitentiát oly elemek kezdenék meg, melyekre reá fogták, hogy a királyság határain kifelé gravitálnak.

Ily mozgalom tüntetné ki azon szélső politika veszélyes örvényeit, mely az agitatio-ban határokat nem ismer.

Szerencsére a népek összege józanabb, hogysem újra az 1848-iki véráradásba rántassa magát, az ország népe rendes és helyes kormányzást követel, s a béke, melyet az országgyűlés a dynastiával megkötött, az összes nemzet húsz éves sovárgása volt, melyet a passiv ellentállás további harca mindinkább fogyasztott volna ki anyagi erejéből.

Az ország képviselte az önértet tiszta fényével emelkedik ki az ellene gördített nyomoru insinuatiók ködéből, s a sár, mit a dühöngő kezek dobálnak, hatástalanul pattan vissza róla.

Azon rendkívül goromba hang, mely a nemzet souverain képviselte elleni gondatlan tiszteletlenségből foly ki, s egy pár szélső lapot elítélhetőleg jellemez, hidegen hagyja a közönség józan részét, s az országgyűlés többsége öntudatának tisztaságában annyira tultekint e politikai dühöngéseken, hogy most, midőn a közvádó a sérthetlen népképviselőt hírlapi mocskolásaiért Madarász urat szintén beperelni szándékozott, a Deák-körben összegyűlt jobboldali képviselők egy értelemmel azon voltak, hogy eljárásaik felett ne esküdtszékek, ne forumok, hanem ítéljen az ország népének józan közvéleménye; mely józan közvélemény, hála a magyarok istenének,

annyira többségben van az országban, hogy nincs mitől tartani.

A nemzet e nagy józansága s politikai érettsége desavouálja a szélső nézeteknek talán akaratlanul is lázításra irányuló törekvéseit, s consolidálni segíti a visszavívott alkotmányt.

Ez alkotmány malasztja alatt reformjaink már is gyorsan haladnak előre. Az ország önállása által megnyílt európai hitel alapján oly kölcsönhez jutottunk, a mely vasútkba ruházva be, hazánk anyagi gyors előhaladását eszközölné, Ausztriával, mint szabad nemzet szabad nemzetel kötünk czélszerű vámszerződést, mely, mint törvényjavaslat, a ház asztalán fekszik, a királyság összes pénzügye s minden közüntézei a nemzet kormánykeze alatt állanak. Erdély hitelének biztosítására a telekkönyv-rendszer gyorsan behozatik, hogy az épülő vasút ez országrészt is hitelképesnek találja. A tagosítás s közhelyek felosztása körüli czélszerű törvényjavaslaton a miniszteriumban már működnek, az urbéri viszonyok zavarából végkibontakozás iránt mélyen ható tervezetek folynak, az országos föltörvényszékbe a m. kir. curiába az erdélyi septemvirek nemcsak kinevezetnek s beosztatni fognak, a kir. tábla szintén alkotmányos szellemben fog megerősíteni. Minden czélszerű intézkedésre folynak az előmunkálatok s tanácskozások; de a főkérdés az ország közjogi viszonyának eldöntése vesz most igénybe minden időt, s miután mindent újja alkotni kell, igen természetes, hogy minden hiányt kipótolni, minden méltányos érdeket s óhaját egyszerre kielégíteni nem lehet.

A nép anyagi óhajására szintén nagy figyelem fordítottatik, a dohánytermelés önszükségletünkre valószínűleg 15—20 örl minimális engedélyeztetni fog; a pálinkának és mérvben főzése már egy év óta szabadságilag meg van engedve, csak az idegen pénzügyörök akadékoskodásai s megbízhatatlansága miatt nem kezdett még a nép e téren működni; de a mi pénzügyörögünk hazai lábraállításával meg fog változni.

Az országgyűlés és miniszterium bizonyára törhetlen igyekezettel fog előhaladni az alkotmányos útakon, s birni fog erőlyvel a féktelenséget rendrehozatani, s a hazát a kívánczozó jobb viszonyok közé áthelyezni.

A balázsfalvi érsekségről, s még valami.

Balázsfalva, october 14. 1867.

A „K. Közlöny” idei 119-dik számában egy Balázsfalváról írt cikk jelent meg, a melyben az itteni főpásztori választás módora adatik elő. Ez ellen semmi kifogásom se lehet, de tovább menve, a cikkirő azt állítja, hogy a közvélemény szerint igénytelen nevem a hármasszámú helyet fog foglalni. Erre néz őszintén megvallom, nekem az életben legkevésbé szándékom se volt, s annál kevésbé igyekeztem egy oly magas egyházi állomás elfoglalására, s ugyanazért e tekintetben a közvélemény hangulatára sem figyeltem, következésképp tehat ítéletet se mondhatok a cikkirő állításának alapos vagy alaptalan voltáról; mindazonáltal állíthatom, hogy az e tárgyban létező közvéleményben nekem is parányi részecském lehetne, és ezen részecske nekem azt sugja, hogy fontolnám meg, vajon lehetnék-e képes s annak módja szerint ki képezett a kérdésben levő, igen szép, de szinte oly terhes, Isten, haza és nemzetem előtt legnagyobb felelősséggel járó magas hivatalnak megfelelni. Ezen önmegvizsgálásomnak eredménye — ha pirulva is — meg kell vallani hátrányomra esik, mert elmellőzve a többiek, csak a hatvan évet felül muló életkor már magában elég indok arra, hogy e szent szerepre más, megkívántató tulajdonokkal felruházott egyént ajánlani merészeljek. „Propria oris passio autem mille praevalat testibus” regi juris axioma... Tovább folytatva a cikkirő azt állítja, hogy: „semmitől inkább nem írtok az itteni clerus mint attól, hogy a választás mellőzésével a püspöki szék egy más megyebelivel fogna betölteni, és az összes clerus később százszorososan inkább az érseki méltóságot más püspökre átruházva látni, mint a szabad választástól eltiltetni.” — A mi az első illeti, magam is a dolog állását úgy tapasztalom lenni, noha egyéni véleményem e részben annyiban eltérő, mert én szeretném, ha clerusunk, minden előítéletet és önzést félretéve, a választás alkalmával ne azt tekintené, hogy ki hova

vald? hanem szemelőtt tartsa azt, vajon az, a kire voksát adja, bir-e azon szellemi és anyagi tulajdonokkal, valamint megkívántató magas tudományos műveltséggel, hogy nagy hivatásának megfeleljen, s egyházi ügyeire hajókat veszélyektől megmentve, biztos nyugpartra vezethesse; mert ha ezt mellékes érdekek miatt szemelőlt elterveszt, bizonyos lehet arról, hogy valamint az egyháznak, úgy szinte nemzetünknek nem előmenetelét, hanem inkább kárát és hátramaradását pártolja. Mi a másodikikat illeti, azt t. i., hogy vajon a clerus, a szabad választás jogától, vagy pedig az érseki méltóságtól válhatna-e meg nehezebben? habozás nélkül tisztán merem állítani, hogy egyformán egyiktől sem. Mint közönségesen tudva van, az erdélyi legmostohabb időkét élt román nemzet századok óta szakadatlanul két méltatlanul elvesztett jogát törvényes úton visszaköveteli meg nem szünt; az első volt az, hogy az országos ügyvezető regnicolaris, vagyis bevett nemzetek sorába visszahelyeztessék; a második pedig az, hogy egyházi tekintetben érseki, vagy metropolitai méltósága, mely idők óta tétleg meg vála szüntetve, reactiváltassék. Sok és szüntetlen küzdelem után sikerült volt mindkettőt visszanyerni. De fájdalom! úgy látszik, csak azért, hogy fájdalmas csalódása legkeserűbb poharat újból fenéig kitöltse; mert az első azon ürügy alatt, hogy nem volt törvényes azon gyűlés, mely a törvényezikket alkotja, egy tollvonással eltorlított, a nélkül, hogy előbb helyette valami aequivalens adatott volna. Ám legyen, lett volna törvénytelen a szebeni gyűlés, melyben a haza minden nemzeti törvényes nagyfejedelemtől meg voltak hiva, de vajon az azelőtti számtalan hongytlétek is, a melyekben ezen igazságos jog visszaadása a román nemzet által követeltetett, törvénytelenek voltak-e? Ne ámsuk egymást, hanem valljuk meg őszintén, hogy Erdélyben a román nemzet jogos s igazságos követelése a szerencsésebb társnemzetek előtt soha eddig elég visszhangra nem találta.

Az 1863-iki törvények eltörlése által pedig szívén, s egész valóján oly seb ejtetett, a mely sajogni fog mindaddig, a míg a honatyák igazi gyógyító balsamot arra nem találják. És most, midőn a seb még vérzik, midőn a jajduló kiáltások a Kárpátok ormairól mindenfelé visszhangznak, az érseki állomás megszüntetésével új döfést adni, s kettős sebet okozni, igénytelen véleményem szerint a legrosszabb politikai eljárás lenne; sőt mint egy legkisebb átomusa nemzetemnek, kinek egész életében csak egy kívánságom volt, az t. i., hogy drága hazánk nemzeti közt, törvényes igazság alapján, a legbensőbb s testvériesebb kibékítés törvényét, merem állítani, hogy ily eljárás által oly chinai fal állítatik a nemzetek közé, mely Isten tudja, mikor fog ledőlni, és akkor is romjai hogy mily károkat fognak okozni, bajos előre látni. S mindez miért? azért, mert két elszigetelt népfaj, mely együttartásra volt hivatva, hivatását nem akarta fölfogni. Előre tudom, hogy ezen sorok paradoxonok fognak vétetni, s ezt tudva, magam se tulajdonítok számokra oly nagy fontosságot, de minthogy e sorok kezdetén a közvéleményből indultam ki, gondolom, ezek se állanak messze attól: egyébaránt, a mint már eddig is sok szó hangzott el, ezek is el fognak hangzani; számomra mégis megmarad azon csekély elégtétel, hogy véleményemet őszintén kimondhattam. A tisztelt szerkesztőseget kérem, lapja egyik hasábján ezen nyilatkozatomnak egy kis tért engedni.

Papfalvi Constantin.

Midőn Papfalvi Constantin balázsfalvi kanonok úr ő mlga jelen nyilatkozatának egész készséggel tért engedünk, tesszük ezt azon loyális testvéries sugallattal fogva, mely arra int, hogy hallgassunk meg egymás őszinte szótát, s ha a haza érdekeinek legkisebb kockázata nélkül méltányolható, ám méltányoljuk azt.

De másfelől ezen cikk t. írója egyszersmind Alsó-Fehérmegye egyik országgyűlési képviselője lévén, annak politikai érdekű tartalma reánk nézve éppen nem közömbös.

A kanonok ő mlga a román nép egyik legkittőbb fia, disze, egyike magas műveltségi hazánkfiainak, s jól esik tudomásul vehetünk, hogy legfőbb óhajása, miszerint „drága hazánk nemzeti közt törvényes igazság alapján a legbensőbb s testvériesebb kibékítés törvényét.”

Azonban — legyen szabad egyszersmind megjegyeznünk — ő mlga az 1863-iki „törvények”-et oly módon hangsúlyozza, erre az alkalmat oly módon használja fel szép dialecticával írt cikké folyn, hogy szinte sejtetni engedi, miszerint képvis-

selői szavazata — a Hodósini úr serpenyőjébe fog esni.

Sajnálók ha úgy lenne, mert azon merév politika célja meszsze esik a törvényes igazság céljától; az csak meddő küzdelemre vezet, melynek románok, magyarok egyiránt csak kárát vallanak.

Csak ennyit kívántunk megjegyezni, s reméljük, ha azon szabadelvűségért, melylyel e cikket lapunkba felvük, ez egyszerű megjegyzésre jogot vettünk magunknak: kanonok ő mlga nem tulajdonítandja ezt egyének, mint őszinte tiszteletből eredő bizalomnak, s azon kötelességérzetnek, melylyel álláspontunknak tartozunk.

Szerk.

Klapka nyilatkozata

a puchó-illavai kerület választóihoz.

E nyilatkozat a „P. Napló” közlelbi számában jelent meg, s miután e tiszteletreméltó hazafi minden nyomoruságos gyanusításon felül áll, a szélső-küzdő hazafiság emberei talán szívókre veszik, ha ő, Klapka, mondja, hogy a Deák Ferencz s nem a Búszörményi politikájának alapján építhetjük fel édes hazánk jövőjét, hogy ne ábrándozunk az európai constellatíók csodás alakulásának merőben bizonytalan eshetőségével, hanem építsük hazánk jövőjét a deákpárt által kivívott alapra. Vajha lelkükre vennék a tulzók.

A nyilatkozat szóról szóra ez:

„Tisztelt honfitársak!

Midőn választókertületök országos képviselőt nekem felajánlották, a honfi jutalom legnemesbikében részesültem. A becsülés, a rokonszenv és bizalom ezen ékesszóló nyilvánulását legbensőbb köszönetemet nyilvánítom; — kétszeres örömmel teszem pedig ezt azon többrendbeli keserű tapasztalatok után, melyeket hazám földére alig visszatérve tennem kellett. Fogadják addig is, míg legközelebb becses körükben megjelenek, őszinte testvéri üdvözlétemet.

„Programot önök tán nem is várnak tőlem, de azért kötelességemnek tartom politikai nézeteimet nyíltan előterjeszteni. Irántam rokonszenvidű, mint saját multam megengedik, hogy röviden szóljak; röviden, mint oly emberhez illik, ki nem szóval, hanem tettekkel szolgálta hazáját.

„Engedjék reménylenem, miszerint elfogadják programom multamat. — A mint egykor kész valék hazánk önállása és szabadságáért a csatásokra szállni, úgy hű maradok ez elvekhez a jövőben is. A mi pedig a jelent illeti: — midőn 18 évi száműzetés után hazamba visszatértem, e tettemmel bizonyítom, miszerint a fennálló tényeket elismerem. Ezek képezik azon alapot, melyre állva fogok ezután működni hazám önállása és szabadságának fokozatos tovább fejlesztésén. Elismerem, mint mondtam, a mai tényeket, de nem hódolathól a tények hatalma előtt; nem csüggeteg lemondásból, hanem azon szilárd meggyőződésből, miszerint a jelen európai constellatíók közt azon alap, melyre az 1867-ik év — bár áldozatokkal összekötve — fektetve hazánk közjogi viszonyait, mégis a legbiztosabb, melyet szerezhetünk, s hogy ez alapot kell egyelőre építenünk hazánk jövődjét. E munkában minden igaz hazafinak kétség és habozás nélkül részt vennie nemcsak lehet, de kell is.

Bezáratván már most János templomának ajtaját, kilépek a békés küzdelem terére melyen ezantul ugyanazon hazaszeretettel, ugyanazon szilárd meggyőződéssel és kitartással fogok küzdeni, mint közvitéz a nép által megválasztott társaim sorai közt, mint egykor ezt a harc véres mezején dicső bajnokaim élén tettem.

Midőn végre felkérném önöket, legyenek meggyőződve, hogy belém helyezett bizalmukban nem fognak csalódni, s hogy a hazához és nemzetemhez, önökhöz úgy, mint önmagamhoz örökké hű fogok maradni. Honfiai üdvözléttel vagyok

Pesten, 1867. october 15-én.

Klapka György. *)

A földmívelési-, ipar- és kereskedelmi magyar kir. miniszteriumtól

következő közlemény küldetett be hönzánk közlés végett:

A földmívelési-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a hazai kézmű és gyáripár előmozdítása tekintetéből elhatározta, hogy a m. kir. távírdá-vonalok építésére, fölszerelésére és fenntar-

*) Egyhangulag megválasztott oct. 21-én.

Szerk.

tására szükséges minden kellékeket, a mennyire csak egyfelől honunk kézmű- és gyáriparának jelen állása; másfelől az állam érdeke engedi, jövőre hazai kézműveseknél és gyárakban rendeli meg.

Ennélfogva mindazon t. ez. kézművesek és gyártulajdonosok, kik az alól elősorolt tárgyak valamelyikét irt czélra a szükségesül tömeges mennyiségben kiszolgáltathatnak és hajlandók, ezenel felszólítatnak, hogy legfeljebb folyó évi nov. hó 15-dik napjáig tegyék meg ajánlatukat; megjelölve:

I-szor: A tárgyat, melynek rendesen való szállítására vállalkoznának.

II-szor: Az árt, melyben azon tárgyat, vagy annak bizonyos mennyiségét darabszám, vagy súly szerint a hozzájuk legközelebb eső vasúti állomásra állítva készek szállítani.

Végre III-szor: Az időt, melyben az illető tárgyat, vagy annak bizonyos mennyiségét a megrendeléstől számítva kiállíthatják.

A szállítandó tárgyak lennének nagyjában a következők:

1. A gépészek részéről: a táviráshoz szükséges mindenféle gépek, u. m. billentyűk, Morse-féle író-gépek, vonaloyitók, kapcsolók, villámbáritók, dejelitők, órák stb.

2. A réz és vasműgyárak részéről: a különböző vastagságú réz, acél- és vas-sodronyok, a szigetelőket tartó vashorgok, csavarok, a vonal építésénél használt házi eszközök, u. m. kaplapácsok, fűrészek, harapófogók, ásvók, kapák stb.

3. A porcellángyárak részéről: a szigetelők, telep-agyag-edények stb.

4. Az üveggyárak részéről: a telep-üvegedények, tölésérek, palaczkok, poharak stb.

5. A vegytani gyárak részéről: rézgálicz, különböző sók és savanyok stb.

6. A kelmegyárak részéről: a szolgaszemélyzet téli és nyári ruháthoz szükséges kelmék, u. m. posztók, bélések, valók stb.

7. A papírgyárak részéről: a papírszalagtekercsek, s mindennemű író- és csomagoló-papírok.

8. A kézművesek részéről: az állomások felszereléséhez szükséges pénz-szekerények, kések, különböző bűtorok, u. m. székek, asztalok, álványok és a bérutakhoz szükséges zsinormunkák.

9. A nyomdatulajdonosok részéről: a különböző nyomtatványok, rovatos ívek stb.

Azok, kik a fennírt tárgyak közül valamelyiknek szállítására vállalkozni hajlandók, sziveskedjenek írásos nyilatkozatukat, az előírt három pontra való tekintettel a fenn kijelölt napig említt m. k. minisztérium távirásztali osztályához megtenni, hol az egyes tárgyak mennyiségére és minőségére nézve is megkapathatják a néző szükséges részleteiből felvilágosítást, Pesten, aldunator, 2-dik szám alatt.

Reméljük, hogy honunk t. ez. kézművesei és gyárosai, úgy a hazai ipar, mint saját maguk érdekében, buzgósággal, örömmel ragadandják meg a minisztérium által nyújtott ezen kedvező, eddig nem igen ajánlott alkalmat, egyik igen fontos hazai ügyünknek szolgálni, s egyszersmind gyártmányaiknak is biztos kelenőseget eszközölhetni.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. miniszter ö nmlga rendeletéből.
Pesten, oct. 15-kén, 1867.

Takács János s. k.
mint a távirat szakosztály vezetője.

Országgyűlési tudósítás.

A képviselőház ülése oct. 21-kén

Elnök: Szentiványi Károly.

Jegyzők: Radich Ákos és Gajzágó.

Miniszterek: Eötvös, Lónyay, Gorove, Horváth, Wenkheim, Mikó.

Napirend: A királyi ügyek igazgatója megkereső levele következtében tett indítvány tárgyalása.

Kovács László interpellálja a kormányt, hogy minekutána a kir. biztos megjelenése után Heves és Külső-Szolnok az ezéltől félre tett rendeletet fogantatosította: szándékozik-e a kormány, és ha igen — meddig — e vármegye önkormányzati jogát felfüggesztve tartani?

Wenkheim belügyminiszter kinyilatkoztatja, hogy örömmel fogadta az alkalmat, e fontos kérdésben eljárását a ház előtt igazolni. Kéri az interpellationnak írásban benyújtását.

Almágyi Sándor ugyane tárgyban interpellálja a kormányt, hanem ő csak azt kívánja, hogy a kormány eljárásait igazolja magát?

Somssich Pál indítványa mellett röviden felszólal. Az természetesen corollariuma az alkotmányosságnak. A legnagyobb óvatossággal kell eljárni az ily ügyekben, nehogy az immunitás illusorissá váljék. A kiküldendő bizottmány arról szerezzen magának tudomást, vajjon jogos-e a perbe-fogatás, azaz: hogy a ki kéri, erre föl van-e jogosítva; másodsor, hogy az ítélő bíróság törvényes-e; s végül, hogy a törvények, melynek alapján az ítélet lesz hozandó, alkotmányosak-e?

Ghyezy Kálmán külön indítványt tesz a ház asztalára, melynek értelmében a királyi ügyek megkeresése a kérvény-bizottmányhoz utasításassék. Óvást tesz az ellen, hogy Ráth Károly levelet, mint kir. ügyek igazgatója irta alá, a sajtó megtorlásához a királyi ügyek igazgatójának semmi köze, ez a köz-

vádoló dolga, s az nem dönt, hogy véletlenül a közvádoló és az igazgató egy személy. Továbbá megjegyzi, hogy Ráth levelet megkeresvénnyek nevez. Megkeresvénnyel a képviselőházhoz nem intézhet más, mint a kormány. Alárendelt hatóság soha. Csiky Sándor esete analog a mostanival, és akkor is a kérvény-bizottmányhoz utasított a dolog.

Zsedényi Ednár Somssich indítványa mellett szólal föl. Kifejti a Csiky- és Bösztörmenyi eset közötti különbséget.

Halász Boldizsár többek közt azon nézetét fejezi ki, hogy a sajtóhatóság nem törvényes.

Bónis Zsedényi ellen polemizál.

Horváth igazságügyminiszter hosszabb beszédben kifejti a követi immunitás fogalmát és a hazai törvények ez iránybani házasságát. Az 1723. 7. nem elégséges, leginkább kielégítő még az 1867. törvényekben biztosított immunitása a delegatióknak. Ez nem szól ugyan a képviselőkre, de a ház csak élvezheti azon jogokat, melyeket néhány kiküldött tagjaira ruházott. A mi a küldött joga, az bizonyára a küldő is. Más oldalról azonban az immunitás nem lehet szabadalom, melynek érve alatt bármily büntetést el lehessen követni. A ház nem ítélhet, ez az esküdtök dolga, a ház csak a következő három pontra ügyeljen: 1) A szóban levő cselekmény alkotmányos törvénybe ütközik-e, vagy nem? 2) Az incriminált cselekmény koholmány-e, vagy valóságosan megtörtént-e? 3) Létezik-e összeköttetés a tett és személy között? Végül a kormány nevében kinyilatkoztatja, hogy nem csatlakozhatik azon nézethez, mely Ráth levelet a kérvény-bizottmányhoz akarja utasítani.

Madarász a terem közepéből az igazságügyminiszter ellen polemizál.

Perczel kifejti, hogy a ház minden tagja competens e kérdésben, nemcsak a szaktudósok. Ő osztja azon nézetet, hogy a szóban levő levél csak kérvény, ha nem az, akkor csak a kormány által lett volna a ház elé terjesztendő.

Még többen beszéltek a tárgyhöz. Egy óra felé szavazásra kerülve a dolog. Somssich indítványa elfogadatik.

Az országos magyar küldöttség második nyilatkozata.

Örömmel constatálja a magyar országos küldöttség ö Felsége többi országai küldöttségének beleegyezését, hogy az idősorok, melyre a közösöknek ismert költségekhez járulás aránya a magyar korona országai és ö Felsége többi országai közt megállapították, tíz évre szabassék meg, s a mint maga részéről felajánlotta, készséggel fogadja el, a midőn a másik részről ajánlatik, az a kikötés, hogy ha egyik vagy másik fél területi viszonyai-ban bármikor változás történne, a hozzájárulási arány kiigazítása iránt újabb egyezkedés jöjjön létre.

Minél inkább óhajtik a magyar országos küldöttség tagjai, hogy az arányra nézve is, melyben a magyar korona országai az általuk közösökül elismert államügyek költségeihez járulanak, mielőbb közös megállapodás eszközöltesék, annál sajnósbabban értesültek ö Felsége többi országai küldöttségének augusztus 19-kén kelt jegyzőkönyvéből, hogy e részben tett javaslatuk nem találtatott elfogadhatónak. A magyar országos küldöttség azal a figyelemmel, melyet a tárgy fontossága igényel, s azzal a tekintettel, melylyel szabad nemzetek küldöttei egymás érdekei iránt viseltetni tartoznak, vette fontolóra mindazt, a mi az érintett javaslat ellen ö Felsége többi országai küldöttségének idézett jegyzőkönyvi kivonatában fölhoztatik, s midőn ez ellenvetésekre kötelesek érzi magát megtenni észrevételeit, semmit sem óhajtott forróbban, mint hogy ez észrevételek ö Felsége többi országai küldöttségének aggodalmait képesek legyenek eloszlatni s az egyezkedés munkáját, a fenforogó anyagi kérdésekre nézve elősegíteni.

Mindenekelőtt az a kívánság fejeztetik ki a magyar országos küldöttséggel közölt jegyzőkönyvi kivonatban, hogy a közösökül elismert államügyek költségei és az államadósságok terhére nézve egy-szerre történjék egyezkedés, s egyikre és másikra nézve ugyanazon hozzájárulási arány állapí-tassék meg.

E kívánság szoros kapcsolatban áll azon kérdéssel, mi az, a mire a magyar országos küldöttség az érintett nagyfotosságu ügyeket illetőleg meg van bízva. S e kérdésre csak az országos határozat, mely által a magyar országos küldöttség kiküldetett, s a törvény, a melynek alapján e határozat keletkezett, adhatnak választ.

A törvény, mely egyfelől a magyar korona országai, másfelől ö Felsége többi országai közt fenforogó közös viszonyokat, a magyar korona országaira nézve minden tekintetben kötelezőleg szabályozta, mind jogi tekintetben, mind a megoldás módjára nézve megkülönbözteti azon államügyeket, melyeknek közösége a practica sanctioból folyóknak tekintetik, azon ügyektől, a melyek a helyzetnél fogva, politikai tekintetből s a két fél érdekeinek találkozására folytán, ezélszeritben intézethetnek el közös egyetértéssel, mint szorosan elkülönözve.

Azon államügyek költségeihez, melyek a practica sanctioból folyóknak tekintetnek, köte-

lessek a magyar korona országai, a törvény értelme szerint, hozzájárulni, s a hozzájárulási arány meghatározása, ha e tárgyban a nevezett országok és ö Felsége többi országai közt egységessé nem jöhet létre, az előterjesztett adatok alapján, ö Felségének, a közös fejedelemlnek, van fentartva.

Azon államügyekre nézve ellenben, melyek nem tekintethetnek a practica sanctioból folyóknak, s a melyek közö a államadósságok is tartoznak, se az említett jogi kötelezettséget nem ismerte el, se az elintézés érintett módját nem fogadta el a magyar törvényhozás.

Igaz ugyan, hogy az utóbb érintett államügyekre határozottan azt rendeli a törvény, hogy egyidejűleg intéztesseken el a practica sanctioból folyó tárgyak költségei arányának megállapításával. Ez egyidejű elintézés azonban csak magának a törvényhozásnak működésére, s éppen nem az elintézés módjára, vagy éppen a kapcsolatos és ugyanazon arány szerint leendő elintézésre vonatkozik.

A többször idézett törvény ugyanis az arány megállapítása iránt, melyben a magyar korona országai a practica sanctioból folyó közös ügyek költségeihez járulanak, országos küldöttséget velt a véleményadással megbízandóknak; míg a practica sanctioból nem folyó közös érdekű tárgyakra s különösen az államadósságokra nézve a minisztériumnak tűzte feladatát, hogy előleges értekezés s a két fél minisztériumai közötti tárgyalások folytán, javaslatot terjesztszen az országgyűlés elé

Az előleges értekezésre, mely a kormány javaslatának az országgyűlés elé terjesztését megelőzi, ugyanazon küldöttség bízottat ugyan meg a magyar országgyűlés által; a magyar országos küldöttség mindazáltal annál kevésbé hibeti, hogy e kettős megbízatás által a fenforogó két tárgy együttes tárgyalására lenne jogosítva, mivel mindenik tárgyra nézve különemli megbízása van, s az államadósságok és a practica sanctioból folyó közös költségek kérdése nem csak jogilag, hanem az elintézés módjánál fogva is különböző szempont alá esik.

Az országos határozat ugyanis, mely által a magyar országos küldöttség kiküldetett, a közösökül törvényesen elismert költségek arányára nézve határozott javaslat készítésére, az államadósságok ügyében pedig előleges értekezésre bízta meg e küldöttséget.

De a practica sanctioból folyó közös költségek és az államadósságok elintézési módjára nézve is határozott különbséget tesz, mind a többször idézett törvény, melyet a magyar küldöttségnek nem szabad szem előtt tévesztenie, mind az érintett közterhek természetét.

A közös költségek összege, melyhez a magyar korona országai a practica sanctioból folyó kötelezettségnél fogva, járulni kötelesek, évenként állapítatik meg a delegatiók által s bizonyos arány szerint osztatik fel a magyar korona országai és ö Felsége többi országai közt. Ez arány a két fél megegyezésével, s ha ily megegyezés nem jöhet létre, a közös fejedeleml elhatározásával, bizonyos időszakokra állapítatik meg. Az államadósságok ellenben tudva levő összeget képeznek, melyek a magyar korona országait, törvényszerű beleegyezésük nélkül tétetvén, alkotmányos állásuknál fogva, szorosan jogilag nem terheltetik, a melyekből mindazáltal az ország politikai tekintetéből, a méltanyosság alapján, készen nyilatkozott bizonyos évi járulékot elvállalni. Ez évi járuléknem időnként változó hányadban, hanem szükségképp egyszer mindenkorra meghatározandó, változásnak alá nem eshető összegben állapítatik meg. S kiemelhetnők még, hogy e megállapításnál nem egyedül a fizetési képesség vevendő tekintetbe. Ö Felsége többi országainak küldöttsége is elismeri ezt, midőn a velünk közölt jegyzőkönyvi kivonatban az államadósságok bizonyos, habár, szintén, csekély összegeire nézve felajánlja a magyar országos küldöttségnek a kiegyenlítést.

A különbséget, mely ezek szerint az államadósságok és a practica sanctioból folyó közös államügyek költségei közt mind jogi tekintetben, mind a jogok természeténél fogva első tekintetre fölütinik, azon történeti indokolás sem képes eloszlatni, mely szerint az államadósságok, csekély kivétellel, a monarchia védelmére s így a hadügyre szükségelt költségekből eredtek, a kötelezettséget pedig a hadügy költségeihez járulni, a magyar törvényhozás is elismerte. Ha általában állana is a tény, a melyre ez okoskodás építve van; még akkor is tiltakozni kellene a magyar országos küldöttségnek a következtetés ellen, mely a helyzet változása folytán, jövőre alkotott törvényből a multa vonatnék, a melyre nézve csak az ország régebbi törvényes állása lehet irányadó.

De az érintett okoskodás alapja, azon történeti állítás sem mondható egészen alaposnak, mintha az államadósságok a hadügyi költségekből származtak volna. A folytonos deficitek fedezésére kötötték ez adósságok s e deficitek nem egyetlen, bármely terhes kormányzati ágának, voltak eredményei. Ki lehet mutatni, hogy az érintett adósságok nem csekély részben a beligazgatási kísérletekre évek során szintoly ezélszeritlenül, mint aránytalanul, s éppen nem Magyarország érdekében tett tetemes kiadásoknak, s részben az ö Felsége többi

országai-ban tett különböző beruházásoknak is tulajdoníthatók.

Az államadósságok eredete tehát szintoly kevéssé igazolhatja ez ügy kapcsolatos tárgyalását a practica sanctioból származó közös ügyek költségei arányának meghatározásával, mint e kétféle kiadások különböző természetű s a fennebb kifejtett jogi szempontok. (Folytatjuk.)

Levelezés.

Pest, oct. 20. 1867. — Képviselő körökben mely részvétet kelt M. Várhelyi képviselőjének s a képviselőház második alelnökének, Dózsa Eleknek, terhes betegsége. Állapotáról aggasztó hírek futottak szét, azonban a tegnap tartott orvosi tanács nem ítélte őt meggyógyíthatatlannak. Pontos orvoslás, kimelés s a természet jótékony hozzájárulása által remélhető felülülését. Tartsa meg az ég hazánkra, s különösen az erdélyi részekre nézve, drága életét.

Az országgyűlés osztályai megkezdék működésüket a quota, az államadóssági és a vámszövetségről beadott törvényjavaslatok felett. A baloldali tagok elismerik ugyan e részben jogi és illetőleg méltanyossági kötelezettségeinket, szeretnék azonban a dolgot halogtatni, s miután ez nem sikerül 30 quota helyett 28-at ajánlanak, azonban ajánlatuknak számtani alapokat nem tudnak kimutatni.

Az államadósság kamataiban való részesedés arányára nézve plausibilisebb okokkal állanak elé, melyeknek azonban elfogadása csak oly circulus vitiosusba vezetne, mely a kiegyenlítés művét s azzal egyült útban indított alkotmányosságunkat felfüggesztené.

Közelebből élénk gyűlések elé nézünk. Ráth Károly országos közvádoló az országgyűlés engedélyt kérte, hogy Bösztörmenyi képviselőt, mint a „M. Ujság“ szerkesztőjét, beperelhesse Kossuth levelének azon tétele miatt, melyben az ország függetlenségét a dynastia uralkodásával incompatibilisnek mondja.

A képviselői salvus conductus jogánál fogva a képviselő ellen csak az országgyűlés engedelme folytán lehet pert indítani, s így a közvádólónak e tárgyban szintén oda kellett folyamodnia.

A nézetek ugyan oda mennek ki, hogy a keresetet megakadályozni nem lehet, ily eset azonban most fordulván elé, a ház komolyan kíván a kérdésnek után-nézni, nehogy oly praecedens állítassék, mely a képviselő függetlenségének ártalmára legyen, e célból egy bizottságot fog kiküldeni, mely ez ügyben alapos véleményt adjon, mielőtt a ház határozná.

Az utcai politika azonban szintén nem aludt, s mondják, hogy Ráth Károlynak a mult este macskazenét adtak, s csak akkor oszlottak szét, midőn Ráth egy revolvert tartva ki ablakán, szintén remonstrálni szándékozott a féktelenkedők ellenében.

Ez a közhír, nem tudjuk, mi igaz van benne, hanem sajnáljuk az ily anarchiára hajló jeleket; sajnáljuk, hogy az igazságszolgáltatás ellenében macskazenékkel akar procedálni az éretlenség. Egyébiránt az egész demonstratio oly csekély zajt ütött, hogy ma sem bizonyosodhattunk meg: való volt-e, vagy közhír.

Annyi bizonyos, miképp a kormány már annyira meg van erősödvé, hogy az utcai tumultuális politikának véget vessen, s az emberek magatartását oly mederbe utalja, a mely békés államban a rend és nyugalom fenntartására szükséges.

Az országgyűlés nem fog eloszolni a quota sat. törvényjavaslatok bevégezte után is, hanem folytatni fogja működését a reform törvényjavaslatok előkészítésében.

Pest, oct. 14-kén, 1867. — A „Kolozsvári Közlöny“ folyó évi 121-dik számában b. Inczedy Zsigmond úr ö mlga számolván az általa 1861-dik évben a honvédek segélyezésére begyűlt pénzekről, szives volt megemlíteni, miszerint hallomásból úgy tudja, hogy én is, mint akkori alispán, az irt czélra 90 frtra menő összeget gyűjtöttem volna, mely összegről reméli, hogy én fogok felvilágosítással szolgálni, mindenekelőtt köszönöm a nemes báró úr e figyelemzetését, mert ha nevem nem említettik, meglehet, hogy e közlés épp úgy elfutotta volna figyelmemet, mint a Dózsa Sándor barátom általános felszólítása.

Még 1862-dik év december, vagy 1863-dik év január havában a „Kolozsvári Közlöny“, vagy „Korunk“ hasábjain egy általános felszólítás jelent meg, melyben a lelépett alkotmányos tisztviselők felszólítottak, hogy számoljanak a honvédek segélyezésére begyűjtött pénzekről; ezen felszólítás következtében, én 1863-dik év január havában a „K. Közlöny“-ben megkértem az érdekelteket, hogy szerencsétlenségem engem becses látogatásukkal, és én a kezeimnél levő irományokból megmutatom, hogy e czélra mennyi pénz gyűlt össze, és hogy mi történt ezen pénzzel? azoknak, kik megjelentek, megmutattam a nyugtákkal okadatolt számadást, és ezzel az egész dolognak vége lett. Dózsa Sándor és báró Inczedy Zsigmond ö méltósága felszólítására, illetőleg: figyelemzetetésére másodsor

(*) Magunk is emlékezünk ily felhívásra, s ez újabb nyilatkozatot teljesen kielégítőnek tekintjük. Szerk.

is kész vagyok az irt pénzről számolni; csak arra kérem a t. olvasó közönséget, miszerint kegyeskedjék türelemmel lenni, a mig Mocsra megyék, a hol az e tárgyra vonatkozó irományaim vannak, a mikor a „K. Közlöny“ hasábjain közlése fogom tenni, hogy kitől mennyi pénz gyűlt be hozzám, és hogy a pénzzel mi történt, a begyűlt összegről ellen-nyugtát, a kiadotról pedig nyugtákat mutatván elő; addig is pedig, mig ezt megtehetném, a tisztelt olvasó-közönséget fel kívánom világosítani arról, hogy hozzám e célra, ha jól emlékszem, csak szolgabíró Eperjesi László barátom küldött száz és egy néhány forintot, és nem 90 forintot, a mint a nemes báró szives volt említeni.

A honi lapok szerkesztőit kérem e közlésem fölvetelére. Hosszu József.

Nagy-Enyed, october 20. 1867. — Egy pár szó az igazság érdekében. A „K. Közlöny“ 122. számában „Bizonyítványok alapjain nyilatkozat“ cím alatt közre adatik I. és II. bizonyítványokkal kimutatott, I. hogy megyei hatósági intézkedés következtében, az Alsó-Fehérmegye területén vasúti ásatások következtében feltalált régiségekből muzeumunk részére egyetlen tárgy sem küldetett be. II. hogy a vasút építési igazgatóságához a megye főispánjától semmi hivatalos felszólítás, avagy azt illetőleg bármilyen látható rendelkezés tételét volna.

Mind I., mind II. igaz, de az egész még igazabb lesz, ha egy III-dik igaz igazsággal egészítjük ki, u. m.

Történt, hogy ns. Alsó-Fehérmegye főispánjának felsőbb rendelet következtében megyéjéből távozni kellett, mely okból az elnöki ügyek igazgatása személyemre bízván, azt elnöki levéltárban kelle keresgelnem, a hol is a többiek között azon iratokra is tanáltam, melyek eléggé tanúsították, hogy a megye elnöksége a vasúti ásatások alkalomával tanálható régiségek beszolgáltatása aránt nem egészen közömbös magatartással volt, sőt hivatalából kifolyólag arra nézt intézkedett is. Ilyes intézkedései, a muzeum igazgatóság 141/1864-beli megtalálására, a fels. királyi főkormányzók 18172 1867-beli rendeletére az elnöki levéltárban láthatók 3309/1864 — 3383/1864 — 1170/1867 — 1965/1867, úgy az azokkal kapcsolatban levő szolgabírói jelentésekből.

Midőn tehát a „K. Közlöny“ 122-dik számában felállított bizonyítványok igazak, tagadhatatlan igaz az is, hogy ns. Alsó-Fehérmegye elnöksége a fennevezett számok alatt a régiségeket érdeklőleg határa körében tenni, el nem mulatta, mely állításom valóságáról bár ki is meggyőződést szerezhet magának, a megye elnöki levéltárából.

Az igazságság szeretetétől vezettetve, habár e magyar közmondás: „szólj igazat betörök a fejed“, be is telne rajtam, magamból illőnek valom e tőrténetesen rájött igazság hirtapilap közreadását még azért is, hogy általam igen tisztelt szerkesztő barátom e tárgyban ne legyen többé kénytelen mondani és visszavonni. *)

Legyünk igazak, mert justicia est regnum fundamentum. Inczedy Samu.

Cserhalomtáj, oct. 20. 1867. — A ki vidékünkön a szász hatóság alatti helyiségekben levő rendet s mellette a megyék némely falvaiban uralkodó rendetlenséget látja: reánk nézve nem valami kedvező következtetést vonhat ki. Innen több esetet kell följegyeznünk, mint rendetlenség kesérti következményeit. Nem rég volt, midőn S. Magyarországon fényes nappal tűz ütött ki. P. J. úr kocsmája s a falu-pásztor háza égett le. A helységbíró szalma kazla gyűlt meg a zsendály fedellé fogadott mellett, s az aszálly okozta szarasság miatt oly hamar borult lángba az épület, hogy a fogadós két marhája is oda égett, s a ledégett lakokból csaknem semmi sem menthetett meg. A nép tárogott s nem sokat gondola az oltással, s e körül az egyes bíró P. D. úr és segédlete munkála más falusiakkal. Vízét csak K. Gy. úr löszekere jött hordani. Pedig ha szél támad, feltehető volt az e soron levő törvényszéki épület is, mely ugyan cseréppel van fedve; de a börtön, mellé ragasztva, zsendály fedellé. Nincs semmi rendőri felügyelet az építkezés, a takarmány elhelyezése körül. A szolgabírók alig győzik a rémuralom alkotta s ok szerinti rendszer irkálkát. Az égésnél a gyanu prevaricans gonosz kezekt terhel.

Folyó hó 14-kén Sz.-Sz.-Jakabban a ... úr istállóit perzselték fel. A nép az oltás körül, távol is lévén tőlük, siralmas hanyagul viselte magát. Itt is prevarikátorok, vagy curialisták közti per következtének kell tekinteni az elkövetett vétkeket. De vétek sulya nehezedik a mult kormányokra, hogy éveken keresztül nem egyenlítették ki a curialis ügyeket. Most már a restantiák a birtok értékén túlhaladnak.

A mult kedden Frisen egy földész határdúl-láson kapja egyik földész társát. Végül megbékélnek s a kocsmába mennek béképotharati inni; de a szesz az elfojtott boszút lángra gyújtja. A béképotharati izlelők összevesznek, botra kerekednek s egyike agyonlötötte.

És ugyane napokban sz.-mihálytelki birtokos

*) Merczi!

Szerk.

A. G. miután a sertés-pásztort többször eltiltotta, hogy réjtét ne túrassa fel, ismételve réjtén leli a csordát. Mi történt tovább, nincs rá tanu. Elég az, hogy a bántott fel pisztolyát a pásztorra sűtötte. *) A töltés az ágyékba fűródott s már szeredán reggel ravatalon fektett a szerencsétlen áldozat. Áldozata a határrendetlenségeknek.

Tagosítás, uram, az istenért tagosítás! Itt nem lehet föl nem jaidulunk az eseten, hogy a sfolvi birtokosság közlebbi levelinkben jelzett mérnöki authenticatióra dilatiót kért s elnapoltatta, mig másutt vért izzadva tagosítanak, ha azon gonosz pátenz s ai mellett lehetne. r. l.

KÜLFÖLD.

ANGOLORSZÁG. Az angol sajtó is élénken tárgyalja a concordatum kérdését, s ezzel összekötésben a 25 osztrák püspök feliratát. Épp úgy mint a francia sajtó, az angol is határozottan kárhoztatja azt. A „Times“ megjegyzi, hogy e kérdés, mely most Ausztriában felszínre van, egyszerűen így hangzik: alkotmány vagy concordatum. Amaz kizárja ezt, ez kizárja amazt.

Az angol udvar Balmoralból november első napjaiban tér vissza Windsorba. Előbb meg kellett volna már történnie, de Victoria királynő legkedvesebben mutat oly helyen, mely távol esik a politika központjától. Balmoral Windsortól 602 angol mértföldre van (körülbelül 134 német mértföld) s a vasuton 19 óra alatt tehető meg ez út. Az udvar oda és visszautazása 2000 font sterlingbe kerül.

FRANCZIAORSZÁG. Az „Opinion Nationale“ egy Gueront aláírású cikkben abbéli szomoru tapasztalását nyilváníti, hogy a római expedíció elhatározott tény, s annak keresztülvitelére megtételtek az előkészületek. Illusióval vádolja azokat, kik azt hiszik, hogy a francia kormány ez eljárása visszavonulásra bírja Olaszországot. A közvélemény oly fokra hágott már Olaszországban, hogy Victor Emanuel nem hátrálhat, ha csak koronáját s az egész monarchiai rendszert veszélybe nem akarja dönteni.

Egy october 16-áról kelt florenzei távirat szerint az olasz kormány Napoleon közbelépési fenyegetéseire akkép választott, hogy mihielyt a francziák átlépik az olasz határt, Victor Emanuel meg fogja előzni Franciaországot Róma megszállásával.

Páris, oct. 18. Marseillei levelek jelentik Rómából, hogy Marangoni és Caselazzinál két olasz tiszt irományai lefoglaltattak, kik Rómában a felkelés szervezéséről vádoltattak. A tisztok St.-Michele-ben fogva tartatnak, s a vizsgálat ellenük megkezdett. Irományaikban azon aggodalmat fejezik ki, hogy a forradalom közvéleményi irányt vehet és külön utasítást kérnek. — Hübner báró visszatért Rómába, s állítólag felhívta ő szentségét, hogy Rómában maradjon. Viterbo-t három felkelő-csapat fenyegeti.

OLASZORSZÁG. Ratazzi most már annál bátrabban léphet elő, mert Bismarck barátságára is támaszkodhatik. Bismarck megígérte a florenzei kabinetnek, hogy ha Franciaország beavatkozik az olasz ügybe, azon esetre ő is közbeszól. Franciaországnak — így nyilatkozott Bismarck — nincs jogában több csapatokkal jelenni meg az olasz felszízeten, épp úgy, mint nincs Ausztriának vagy más valamelyik hatalomnak. Ha a veszély, mely jelenleg a pápa világi hatalmát fenyegeti, egyszerűen veszély volna a kath. egyházra — ez oly kérdés, melynek eldöntésére ő nincs hivatva — úgy az összes kath. világot érdekelné az, s tanácskoznunk kellene felette mindazon hatalmaknak, kik kath. alattvalókkal bírnak.

A porosz kabinet ezen nézete nem ismeretlen Napoleon előtt sem, sőt a „La Presse“ erősíti, hogy e tárgyban porosz jegyzék érkezett Párisba. Ennek következtében Napoleon politikája új változáson ment keresztül, s a császár nem óhajt egyebet, mint szép szerével megszabadulni a helyzetből, melyet reá nézve a szeptemberi szerződés oly kellemtelenné lett.

A florenzei lapok october 16-áról jelentik, hogy Cialdini, Migrano és Gavone, hadi tanácsban résztvenni táviratlag Florenzebe hivatnak.

KÜLÖNFÉLÉK.

* Gróf Eszterházy Kálmánnak, Kolozsmegye közszeretethen álló főispánjának, arczképét és élettrajzát hozza a „V. Ujság“ közlebbi száma.

* Városunk követjelöltjei gyanánt Gyalai Pál és ifj. Kossuth Lajos vannak fellépítve.

* Nyílt számadás. Gróf Bély Ferencné, született vargasi Dániel Zsófia ő nsga Dieső-Szt-Mártonban saját úri lakában Nagy Mihály szintársulata közreműködése mellett jótékony célú színi előadást rendezvén, annak tiszta jövedelmét 104, azaz: száznegy forintot megtisztelő bizalommal s azon utasítás mellett méltóztatott hozzám juttatni, hogy ez összeget az erdélyi szűkölködő honvédek segélyező egyleteh juttassam. Miután azonban a honvédségsegélyező egyletek honvéd egyletekké

*) Mint értesülünk megtámadottak, s élete biztonságá forogván veszélyben, úgy volt kénytelen ezen sajnálattameltő önvédelméhez folyamodni. Szerk.

alakultak át, s amaz előbbi ezimen fennálló egyeletnek nincs, illetékes helyen való utánkérdés s tanács után a nemes szívtől grófné honleányi ezéjának úgy vélt megfelelhetni, hogy ezen összeget mai napon a magyar kir. honvédelmi miniszteriumhoz küldöttem fel azon kéréssel, hogy az a nemes szívtől adományozó hölgy óhajtatásához képest kizárólag erdélyi születésű szűkölködő volt honvédek fölegelésére fordítsassék. — Továbbá jelentem, hogy tancsi migos Földváry József úr a III-dik honvéd-vadász-ezred 5. osztályparancsnokságának hivatalos pecsétjét — mit, mint volt parancsnok híven megőrzött — utasítás mellett hozzám küldvén be, derék hazánkfa ezen utasításához képest az említett pecsétet átszolgáltattam ugyancsak mai napon az erdélyi muzeum t. igazgatóságához megőrzés végett. — Kolozsvár, october 23. 1867. Halmagy Sándor.

* Denique Hevesmegye bizottmánya vitélül megölte magát. A Nyáry Pál parlamentarista tapasztalatokban gazdag s éppen nem újonez politikus hazánkfa böles magyarázata szerint „a megye a kir. miniszteriummal coordinált (!) hatóság levén“, Hevesmegye bizottmánya megtagadta az engedelmisséget a miniszterium egy rendeletének teljesítésére nézve. A helyett, hogy azon uthoz folyamodtak volna, mely mindenki előtt nyitva áll, t. i. az országgyűlésen interpelláltak volna a miniszteriumot s ezen igen tisztességes uton kerestek volna orvoslást állítólagos sérelmeket illetőleg, e helyett a merev megtagadáshoz folyamodtak. Erre Rajner Pál barcsmegyei főispán királyi biztosul küldetett ki, a ki f. hó 15-kén az elnöki széket elfoglalván, a kir. leiratokat felolvastatta, azt 4—5 nagy férfiú kivételével az egész bizottmány tisztelet jeléül fenállva hallgatta. Erre Németh Albert interpellálta, hogy kit képvisel: királyt vagy miniszteriumot? Mire kir. biztos feltette kalpagját, jeléül, hogy a királyt személyesíti, s ő Felsőegye nevében és parancsára és a magyar kir. miniszterium megbízása folytán a megye bizottmánya gyűléseket felfüggesztetteknek nyilváníttotta, s a tagokat felszólította a szétoszlásra. Engedelmeskedtek. Tisztikar helyett maradt. Ez aztán nagy triumfus a szélső baloldalnak. De ugyan bizony hány ilyen megye van? Azt bizony az újjadon megszámíthatod szives olvasó, hány bizottmány tartja hazafiságnak ily zavaros felé gázolni, s a haza ügyeit a meddő belküzdelem terére hurcolva megakasztani.

— F. évi october 16-án a zombori, és f. évi october 17-kén az új-becsei m. kir. táviradai állomásokról további intézkedésig a napi szolgálat korlátozása elrendellett.

* B. Eötvös József „a XIX-dik század uralkodó eszméi“ című munkáját orosz nyelvre fordították, s a orosz lapok élénken tárgyalják.

— Egyiptomból Eördög Jenő úgynöki segéd a „Hon“-ban az iránt szóal fel, hogy a magyar kormány ne késék kereskedelmünk érdekei képviseltetését a keleten felkarolni, s úgynökségeket állítani fel minél előbb. A magyar bor, ló, marha és búza már is kivívtak maguknak Egyiptomban az elsőiséget, de jó piacot lehetne ott teremteni más gazdasági és iparezzikeinknek is.

— A „Fiumaner Zeitung“ lapot közlebb sajtóper fenyegette. Haynaurol jelent meg benne valami a tárghyhoz alkalmazott erős kifejezésekkel. A dolog a katonai hatóságtól a Fiume városi törvényszék elé került, s ez azt mondta rá, hogy a kérdéses cikk nem képez sajtóvétséget. — Ugyane lap hírt kapván, hogy a deákkör titrelemre intette a visszakeblézésért sovárgó Fiumét, hosszú vezércikket hoz, melynek veleje az, hogy Fiume nem türelmet kér, hanem visszakebléztetést.

— Horvátországban a megyei tisztujtások, mint a „P. L.“ nek Zágrábból írják, december hóban fognak véghez menni, úgy hogy az országgyűlés összehívása legfőlebb csak január hóban fog megtörténhetni. A városi és megyei restauratiók által hiszik a jelenlegi kormányfőriak a kiegyezés útját előkészíteni és eleve eltávolítani a hivatalokból az oly egyéneket, kik minden áron oppositiot csinálnak.

— A bosnyák határszélről írják az újvidéki „N. J.“ nak, hogy osztrák tisztok utazzák be Bosniát, Gablenz tábornok a határszélén szemléket is tart és oly intézkedéseket tesz, melyekből azt lehet következtetni, hogy az osztrákok esetleg Bosniába fognak benyomulni.

— Az utczai fogadások ellen hozott parlamenti intézkedés nov. 1-jén lép Londonban életbe. Eddig szokás szerint ha p. valakit elragadtak lovai, rögtön fogadás történt az iránt, vajlon az illető nyakát szegi-e vagy sem? s ha ilyenkor a veszélyben forgó egyénnek valaki segélyre akart sietni: a fogadók megakadályozták az emberbaráti tényit, illetőleg kötelmet. Ilyszert eljárás ellen szól a fennevezett rendelet, miután az utczai fogadások nemcsak a közlekedés hátrányára szolgálhatnak, hanem a népre egyszerűsmond demoralizáló befolyást gyakorolnak. — Nyilvános fogadási irodák ellen már 1853. óta létezik parlamenti határozat, mely a fogadás e merőben bűnös, törvénytelen voltát valóban erősen megakadályozá.

Nemzeti színház. Hétfőn, october 21-kén Szigligeti „A halottak emléke“ című drámája adatott. E szép irányú és irányu darabot már tavaly

tűzetesebben ismertettük, mostani előadása sikerültebbnek mondható azon kivétellel, hogy a Laczkóczin által oly kitünően adott báróné szerepét K. Alfonsa ha jól kezelte is, de úgy nem adhatta. Ottiliát most is Bercsényiné adta, Vizvári gróft Bercsényi, és örömet jegyezzük meg e fiatal reménydús párról, hogy tavaly óta nagy előhaladást tettek, főként Bercsényi jóval otthonosabb a színpadon mint volt, s leszokta azon szesz kimértséget s állapotot, mely úgy mozdulatainak mint szavallatának nagy hátrányára volt, mozdulatai most kekededebbek, hangléjtése correctebb, és az ily törekvés mindenestre elismerést és felhőrtitást érdemel. Ujházi a főispán szerepét éppoly ügyesen és tapintatosan adta mint mások. Stupa Keleni gróft jól személyesíté; de az est dícsősége Prielt illeti, ki Jenőnek, különben is nagyon hálados szerepét, teljesen érvényre tudta emelni. Így alakítani ötöt meg nem láttuk, s főként helyesen színezett, a fájdalom és lelkesedésben egyiránt hatályt és erőt fejtett ki.

Kedden, october 22-kén „Martha“ adatott, még pedig nem annyira sikerült, miként várni lehetett. Az egész előadás — dacára annak, hogy az egyes szereplők betölték helyüket — vontatva ment, hiányzott az őszhangzatosság és kerekdedség. Lady Huniát Nagyné személyesíté, kit első megjelenésénél taps- és virágfűzréll fogadott a közönség, s ki mindenütt, de főként az „Árva-rózsá“ gyönyörű dallamát művészi emelkedettséggel énekelte Nánai szerepében K. Pappné lépett fel, ezen ált szerepben pótlólag, s bár az nem tartozik szorosan véve hangterjéhez, azt mégis sok élénkséggel és ügyességgel adta; Lionelt Gazdag énekelte, nem oly jól, miként száj, s főként a felső hangoknál nagyon kellemes hangjával tehetett volna, s főként mozdulataiban hiányzott a szerepe igényelte élénkség, mit aztán Odry sem tudott ellensúlyozni kifogástalan játéka s még correctebb éneke által. Közönség szép számmal.

KÖZGAZDASÁG.

A borászati bizottság körutjáról.

Cserhalomtáj, oct. 15. 1867. — Az évek óta oly igen várt gazdasági egyleti borászati bizottsághoz szerencsénk leve Nagy Ferenc tanár id. egyleti titkár és Kősi Károly tanár urak személyében. Pál Sándor urat hivatalos kötelme, Lengyel Ádám urat betegsége visszatarták. Bethlenben a gróf Bethlen Károly árpástói borai s a tudós Bod Péter gyümölcsészeti munkássága ébresztett kellemes figyelmet. S. Keresztúron a jeles bort termő szőlőhegy szemléltetett meg, s azon fájdalmas megjegyzést csikará ki a szőlő műveltetése, „hogya fűzfa volna is, több figyelmet érdemelne.“ Árokajján veterán gyümölcsészeti Nagy tanár a gróf Bethleneknél édes örömben ringott el. Hogy is ne! hisz e hely szőlőfűde, s ez udvar, a határ, a vidék minden pontja gyermek évei; a szőlői szeretet, a maga korában Erdély első gazdája, ki borainknak a külföldön is hírnevet szerzett volt, s a gyümölcsészet országos bajnoka, néhai gr. Bethlen János a gazdatiszt fia irántai szívélyessége kegyének kedves emlékei egyszerre annyit bájjal melegedtek fel lelkében. Itt fogamzott meg benne a gyümölcsészet iránti nemes hajlam, mely a szép téren annyit országos eredményt idézett elő. Árokajján a bizottság 36 féle alma fajt talált csak a grófi udvarból kiállitva. A ponyik, a hosszú szárú, a bordás (szeges) párizs, a Newton pepin, gold parman, kis betűll s a nemes almák egy szép sorozata lön felismerve, köztük néhány ismeretlen is szerepelt. A szőlőművelés itt se nyújtott örömdetettöt. A nem tudás, a szőlőműveléshez nem értés itt is szomoru példányképet mutatott fel. Bora egyebirant egy részéből elég nemes, mit a talaj és jó fajak okoznak. A bizottság ma reggel id. gr. B. S. Kálmán fia s magunk kíséretében meglátogatta a hírneves besenyői kövecset (Steininger). A művelés itt is rosznak találtatott, s a Haltrich szőlője a másoké felett előnyösebb az által válik, hogy észak-délre vont 4 láb távnyi reideibe a tökéek egymástól 3 lábra levén ültetve, a napsugarainak egyiránt ki van a gerezd téve, s ez hatályosan befoly az érésre. A minthogy itt a szőlő a szűrtelész stadiumát igen is megközelítette a kövér szőlőnél, a mely faj (Phesnische) itt fűszerepet viszen a csak kevés leánya s ritkán előforduló járdovány (gornesch) szőlő mellett. A Steininger borai mind kitűnő jeleseknek találtattak a felmutatott több évi termésekből; de legjelesebbnek a Haltriche a fenn mondott okból. A borok kitűnőségét a talaj jósága, s a hegy szerencsés fekvésének köszönhetni, mely célszerűbb művelés mellett még nagyon is fokozható. A gyümölcsészet terén előmenetel meglepte a bizottságot. A közlebből elhalt báró Löwenthal Sámuel atyjától örökölt buzgalma s Connert adott volt itt első lendületet a gyümölcsészetnek, melyet a két Schiedt testvér, a főbíró s fivére, Láni Ede rendőrfőnök, Marczlof tudor, Lang ügyvéd, Budaker lekencei lelkész, Nussbächer tudor sok áldozat s nagy szorgalommal művelnek, s kiknek nyomán a vidéki földműves osztály csendes, de biztos léptekkel halad előre, s mint most hagymájával, hihetőség nem soká előzölni míg azzal a hazát, ezzel kitélő Bukovina Moldvát. A szőlőművelésben semmi, a borkészítés s gazdaságat körül kevés tanulni va-

lónk van száz atyánkfiaitól. De szorgalom, kitar-
tás, rend és mindenekfelett életrevalóság- és taka-
rosságban követésre méltó példányképre lelhetünk
democrat szellemű s életi testvéreinknél.

S itt még csak azt jegyezzük meg, hogy a
bizottság csak Tekere tesz átrándulást, de a ter-
vezett mezőségi belkört a sok esőzés folytán fel-
szakadt, sáros utakon lehetetlenné vált.

r. l.

UJ POSTA.

— Az olasz csapatok úgy állanak indulásra
készen, hogy mihelyt a francia csapatok valóban
megindulnának amazok rögtön benyomulnak Rómá-
ba, s mi lesz akkor? csak nem hiszszük el, hogy
komolyan fenyegetne egy francia-olasz háború.

— Az „Opinion nationale” szerint Olaszor-
szágból érkezett sürgönyök jelentik: az olasz csa-
patok 19-én rendeletet kaptak, hogy a pápai te-
rületre haladéktalan benyomuljanak.

— Passo Correse, oct. 19. 12,000 római
aláírásával ellátott kérvényt adtak be a római köz-
ségnek, kérvény eszközölje ki a tanács a pá-
pai széknél, hogy az olasz csapatok Rómában be-
avatkozzanak. A községtanács tartva a Rómában
kiterjedő lázadástól, tanácsot tartva elhatározta, hogy
a pápai szék határozata alá terjeszti a kérvényt.

— Garibaldi állítólag Sardinian van.

— A pápának kijelenté a francia kormány
ügyvivője, hogy a pápa mindenesetre számíthat
Franciaország támogatására.

— Bécs, oct. 21. A követekháza mai tilé-
sében Sturm által német morvaországi papoknak
a birodalmi tanács elleni kikelési végett tett in-
terpellációjára Taaffe azt válaszolja, hogy a köz-
váltó ez ügyben már tett lépéseket. Az ügyvédség
szabadon ülése iránt beadott kérvény külön bizott-
ságnak adatott ki. A házassági törvényjavaslat fel-
lett folyt általános vita alatt Pinter és Greuter,
Waser és Hormuzaki ellenében annak elfogadását
ajánlották.

— Florenz, oct. 21. Cialdini még nem
állította össze a kabinetet. A tartományokban igen
nagy ingerültség uralkodik a francia beavatkozás
miatt. Velenczében tüntetések fordultak elő, melyek
alatt Rómát, mint fővárost életet kiáltások hallat-
zottak. Azon bir van elterjedve, hogy Garibaldi-
nak sikerült fához, Menottához csatlakozni.

— Berlin, oct. 21. A „Kreutz Zeitung” mai
száma azon állítást, mely szerint Poroszország a
keleti kérdésben Oroszországgal ugyanegy állást
foglalna el, teljesen alaptalannak nyilváníta.

Távíratí tudósítás a bécsi borszeről.

Oct. 23-kán: 5% Metaliques 100 frt 56.35.
5% Nemzeti kölcsön 100 frt 64.80. Kamat 57.70.
1860. Kölcsön 81.50. Bankrészvény 675.—. Hite-
l-intézeti részvény 200 frt 176.30. London 10 frt st.
100 frt 23 1/4, kr 124.55. Ezüst 122.—. Cs. királyi
arany 5.96.

Oct. 19-kén: Földtehermentési kötvény Ma-
gyarországi 67.50. Erdélyi 63.—.

T. és felelős szerkesztő DOZSA DÁNIEL.

(345)

(1-3)

Uj kereskedés!

KARVÁZY GYULA

ajánlja a nagy érdemű közönségnek a főpiacz

456-dik szám alatt,

(a gróf Teleki Domokos ur házában)

nyitott

fűszer-, festék- és liszt- üzletét.

Czikkeivel: kiváltképpen **csukor, kávé és
liszttel jutanyos árért szolgál s
igazságos és pontos** kezelést biztosít.

(201)

24/10

(7-20)

LEGKITÜNBŐBB SZÉPÍTŐ-SZEREK.

Dr. BÉRINGUIER L.

KORONA-SZESZE

(A kölni víz quintessentiája.) Eredeti üvegesekben

Kitűnő minőségben nemcsak mint illat- és mosdó-víz, hanem mint dicső gyógy-
erejű segédszer, mely az életszerveket élesíti és erősíti.

Dr. Borchardt orvost. **NÖVENY-SZAPPANA**

Az arczbőr szépítésére és épségtartására, és minden bőrtisztatlanság ellen, vala-
mint mindennemű furdókhoz nagy sikerrel használható.

— Lepesélt eredeti csomagokban 42 kr. —

Dr. BÉRINGUIER NÖVÉNYI HAJFESTŐSZERE

(Teljes tokban fejkék és csészekkel 5 frt.)

Mint tökéletesen cél szerűnek és teljesen ártalmatlannak ismert szer a hajak és szakál-
ugy a szemöldök minden árnyazatu színre való tetszés szerinti tartós befestésére.

Dr. LINDS TANÁR

növényi rud-hajkenőcse

fokozza a haj fényét és hajlékonyságát, alkalmas egyszersmind a hajdomoknak épen-
tartására. — eredeti darabja 50 kr. —

Dr. BÉRINGUIER

növénygyökér-olaja

— hosszabb használatra elégséges üvegesben ára 1 frt. o. é. —
A legalkalmasabb növénygyökér-olaj, a haj és szakál épen tartása, erősítése és
szépítésére, egy szinte a kellenem fejkorpa és sörénykegőzős megáztatására.

Dr. Suin de Boutemard Fogpasztája

egész és fél csomagocskákban 70 kr. és 35 kr.

A legutányosabb, legkényelmesebb és legbiztosabb szer a fogak és foghús épségtartása
és tisztítására; e paszta egyszersmind az egész szájrégnek igen jótékony üdö-
get kölcsönöz.

BALZSAMOS OLAJBOGYÓ-SZAPPAN.

Mint szelíd és hathatós mindennapi mosdószert, még a leggyöngyöbb bőrű hölgyek és gyermekek
számára is igen ajánlatk. — Eredeti csomagban 35 kr. —

Dr. HARTUNG

CHINAHÉJ OLAJA

A haj tenyésztésére és szépítésére a legjobb chinahéj lefűzése balzam-
olajjal. — Ára 85 kr. —

Dr. Hartung NÖVÉNY-HAJKENŐCSE

A leghathatós, táplálék folyadékok és növényrészekből, a hajnövelés
előmozdítása és élesztése. — Ára 85 kr. —

Valamennyi fentebbi cikk, mint feltűnő tulajdonságok által dicsőre-
tebb bizonyult tárgyak valóságukérti jótállással szigorúlagosan kaphatók:

Kolozsvárt: WOLFF J. és ENGEL J. gyógyszerészeknél, valamint:

Beszterezén: Kelp Ferenc; és Dietrich & Fleischer. Brassóban: Stemmer F. és Jekelius
Ferdinand gyógyszerészek. Déván: Bosniák A. Dézen: Krémer Samu. Nagy-Egyed: Horváth Fe-
renc. Erzsébetvárosban: Schmidt A.; K.-Fejérvárt: Rusz János és Matherny Emil gyógyszer-
Kézdi-Vásárhelyt: Fejér Lukács. Maros-Vásárhelyt: Fogarasi J. D.; Medgyesen: Breckner Ká-
roly; és Vándor & Brandsch. Segesvárt: Misselbacher J. B. & fia. Sz.-Ujvárt: Placintár és fia
gyógysz. Sz.-Régben: Kinn János G. és Wachner Traugott. Szász-Sebesen: Weisbüttel Ad. G.;
Szébenben: Zöhrer J. F. és Lutz János. Székely-Keresztúron: Binder Márton. Seps-Szentgyör-
gyön: Vitályos Béla. Sz.-Udvarhelyt: Kautz J. A. gyógyszer. Szeredában: Gözsy A.; Sz.-Som-
lyón: Ruszka Ignác. Tasnádon: Szongott Jakab. Tordán: Velits G. és Wolff G.; Zalathmán:
Megay Guszt. A. gyógyszer.

(47) 24/10 (4-4)

ANATHERIN-SZÁJVÍZ

A Bécsi gy. fogorvos Dr. J. G. által Bécsben,
feltalált essentia a fogak épen tartására, már egy évi-
zed óta növekedő arányban vonja magára a fogban
szenvedők figyelmét. Ámár többnemű vegytani kénle-
let bebizonyítja, hogy az Anatherin-Szájvíz semminemű
ártalmas tartalmat magában nem foglal, mégsem sike-
rült egyes alkatrészeit felfedezni, és noha sokképpen megkísérelték utánozni, min-
den e nemű kísérlet rosszul ütött ki, mivel egynek sem volt oly eredménye, mely
a Popp-féle essentiaival csak távolról is egy vonalon álljon.

Az Anatherin-Szájvíz ugyanis a fogakra nézve; a betegséget annyira
megállítja, hogy a fog odavassága nem terjed tovább, jótékony hatással van a foghúsról és
megőrzi a vérzés, taplósodás, kelés és minden bajtól melyeknek csekély okokból ki van té-
ve, — mindennemű fogfájalmat folytonos használattal biztosan megemlíti. Nem csodá-
kozhatunk, ha mai nap az Anatherin-Szájvíz mindenütt el van terjedve.

Hála a nyilvános közlönyöknek, a kisebb helységek is figyelmesek lettek reá,
és kevés oly várost óhajtottunk jenni hazánkban, hogy bizomány útján forgalomba ne
jusson és azoknak tetszését meg ne nyerné, kik hatását megkíséreltették.

Anatherin-fogpép, ára 1 frt 22 kr.

Növény-fogpor, ára 63 kr.

BIZONYÍTÁSOK.

Kolozsvárt: WOLFF J., Dr. HINCZ Gy. és ENGEL J. gyógyszer-
raiban. Tordán: Wolff gyógyszer. Szébenben: Müller gyógyszer. Zöhrer, Steiner. Brassóban: Fabick
gyógysz. Jekelius gyógyszer. G. Antal & C. Károly-Felérvárt: Sander gyógyszer. Segesvárt:
Misselbacher & Deutsch, Déván: Dietrich & Fleischer. Dézen: Krémer Sá-
muel. Déván: Bosniák & Gergely. Medgyesen: Földet gyógyszer. Nagy-Egyed: Ober J. gyógyszer.
M. Váradhelyt: Fogarasi D. és Bucher. Szászvároson: Leonhardt, Büchler. Szász-Régben: Trau-
gott és Wachner. Zilahon: Weiss gyógyszer. Sz.-Somlyón: R. Tarsa Ign. Kézdi-Váradhelyt: Nagy
Jakab. Bözörményben: Lányi J. gyógyszer. Nagy-Bányán: Papp gyógyszer. N.-Károlyban:
Jellinek gyógyszer. Nyiregyháza: Bertalan gyógyszerésznél. Szágyér-Váradhelyt: Gerber gyógyszer.

(327)

24/10

(3-8)

ROSENTHAL H.

bécsi glycerin vas- és vas- gyomor-liqueur.

Melyek udvari tanácsos prof. Oppolzer által Bécsben kitűnő vas- készit-
ménynek ismertettek el, különösen gyógyítógazd batnak gyomor-bajokban, arany-
érben, sárgaságban, vérbányában, rozsl táplált, görvélyes, ideg- és ingyöngé
egyéneknek satb. s a bécsi cs. kir. beteg-ápolóban már több év óta jó
sikerrel használtatnak.

Egy kis palack ára 1 frt 35 kr.

„ nagy „ „ 2 „ — „

ROSENTHAL H.

A fennebbi liqueur valódi minőségben kaphatók:

Segesvárt: Tentsch J. B. urnál; főraktár.

Fejérvárt: Dr. Reckert „

Brassóban: Jekelius Károly „

Cs.-Szeredán: Gözsy A. „

Szébenben: Dr. Gaiser G. A. „

Nagy-Selyken: Szenczy Gábor „

Medgyesen: Wolff W. „

Köhlmon: Nagelschmidt S. örököséinél.

Sz. Udvarhelyt: Kautz A. Ján. urnál.

Főraktár egész Erdélyre nézve: TEUTSCH J. B.-nél Segesvárt.

(335)

24/10

(2-9)

Altesti sörvéseseknek.

Hosszú évek óta van alólírt egy sörvé-kenőcs birtokában, melyet környe-
zetben rendkívüli szerencsével alkalmazott. Fölgyógyultak folytonos ösztönzésére, az
zal ezennél szélesebb körbe lépek, s e nevezetű, általában semmi ártalmas szert
magában nem foglaló gyógyszer minden sörvésesek ajánlom. Egyszerűen reggel és
este fölkenendő, s használata nem okoz legkevesebb ártalmatlanságot is. Egyedül
kapható kis edényekben 3 frt 20 kr-ával használati utasítással együtt Pesten
Formágyi F. gyógyszerész urnál, Széchenyi sétány 26 sz.

Miután 26 évig szenvedtem sörvéseben, mialatt folytonosan felkötöt kelle basz-
nálom, legmélyebb hálával jelentem, hogy Sturzenegger G. úr kenőcse rövid időn
tökéletesen meggyógyított. Schwellbrunn, Appenzell, april 23-kán, 1865.

H. J. Z. 46 éves.

Hálásan bizonyítom, hogy Sturzenegger Gottl. úr kenőcse engem 51 éves ko-
romban egy viz- s egy lagy-éksértől tökéletesen megmentett. Weinfelden, Thur-
gau, julius 24-én, 1866.

J. G.

Örömmel ragadom meg a tollat, s tudatom Önnek, hogy engem, hála Isten-
nek, kenőcsével 16 éves fájdalamtól tökéletesen meggyógyított. Ezerszer köszönöm
ezt Önnek. Isten s ég meg fogja Önt áldani, mert megérdemelte. Ha minden ember-
nek megmondhatnám, kik e bajban szenvednek, hogy Sturzenegger úr jó kenőcsét
használják, megtenném. Konstanz, junius 29-én, 1867.

F. H.

Tekintetes urat fölkérem tisztelettel, hogy szenvedők számára nekem ismét 7
edénykét küldjön jeles sörvé-kenőcsből, és pedig a gyengébb fajtól 2-tőt, az erő-
sebből 5-tőt. Az eddig Öntől kapott adagok soba nem remélt kedvező eredményt
szültek, s így Ön által a szenvedő emberiség egy oly szert nyert, a mely nemcsak
minden elméletet kigúnyol, hanem a sörvében szenvedő emberek Önnek le nem ír-
hatlan szavakkal hálára kötelezvék. Steudnitz-Siegenderf, Haynaui kerület, Porosz
Slezia, julius 31-én, 1867.

Dr. Kraudt.

STEIN JÁNOS könyvkereskedésében Kolozsvárt.

megjelent és kapható:

Erdélyi képes naptár

1868-ik szökő évre.

Különös tekintettel a vásárok hibátlan kiadására.

KILENCZEDIK ÉVFOLYAM.

Ára 26 kr.

Deák-tolla

kétféle u. m. hegyes és tompa-orrú, 1 skatulya 12 ducet 1 frt 40 kr.
mint Pesten.

!! Uj női-divatczik papirból !!

Stein J. könyv- és papir-kereskedésébe most

érkeztek és nagyválasztásban kaphatók:

Női gallérok és kézelők papirból,

melyeken a legfinomabb himzések szebbnél szebb mintákkal
csalódásig vannak utánözva.

Egy rendbelinek ára (kézelők és gallér) 20 kr. melyeket — kissé
vigyázva — több napig lehet viselni, egyes darab 8 kr.

Nyomatott az ev. ref. főtanoda bettiivel (Bel-farkasutca 74. sz.)

Ugyan csak STEIN JÁNOS-nál
Pozner Károly Lajos
első magyar és kir. szabadalmazott
vonalzó intézetének és kereskedelmi
könyvgyárának
fő raktára,
a hol is intézetek, gyárosok, kereskedők és iparosok számára megkívántató
valamint háztartási és gazda-tisztítási számadásokhoz, úgy szintén községi hivata-
loknak szükséges — bármily alaku — kisebb és nagyobb vonalzótt és vonal-
zatlan könyvek — nagy választékban — határozott gyári áron kaphatók.

(346)

24/10

(1-*)

Dr. Pattison csúszvattája

azonnal enyhít és gyorsan gyógyít

csúsz és mindennemű rheumát
mint arcz-, mell-, torok és fogfájást, fű-
kéz- és térd-csúzt, gyomor- és altesti fá-
dalokat.

50 kros és 1 frtos pakétákban
kapható Kolozsvárt dr. Engel József
gyógyszertárában.

Csak 3 porosz tallér

az ára egy fél, 6 tallér az ára egy
egész eredeti sorajegyeknek (nem hason-
lítandó a tiltott igérvényekhez) az ál-
lam által engedélyezett és biztosított

(347)

NAGY

(1-6)

pénz-kisorsolásra

melynek húzása f. é. november 13. és
15-én leend, melyben csak nyeremé-
nyek húzódnak.

2,288,800 márka összegig

E közt főnyeremények esetlegesen:
225,000, 125,000, 100,000,
50,000, 30,000, 20,000 2 á
15,000, 2 á 12,000, 2 á 10,000,
2 á 8000, 3 á 6000, 3 á 5000,
4 á 4000, 12 á 3000, 72 á 2000,
106 á 1000, 106 á 500, 100 á
200, 7816 á 100 márka sat.

Bérmentes megrendelések a legta-
volabb vidékekre is pontosan és ti-
ktartással teljesítenek, s hivatalos
listákat valamint nyeremény-össze-
geket a húzás után azonnal megküldök.

Megrendelések

GOLDFARB A,
állampapir kereskedőhez Hamburgba
intézendők.

24/10